

Bijlage 1354582 bij raadsvoorstel 1353071 Mandaat AVG- inzageverzoeken gemeenteraad aan griffier

Rechten van betrokkenen onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

1. Inleiding

Op 25 mei 2018 vervalt de huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. De AVG is in veel opzichten een voortzetting van de Wbp. Niettemin bevat de AVG nieuwe elementen, die van invloed zullen zijn op ons (advies) werk. Deze worden hieronder – aan de hand van de rechten van betrokkenen op grond van de AVG – besproken. De op ons als verwerkingsverantwoordelijke/verwerker rustende verplichtingen zijn hieronder beperkt meegenomen.

2. Rechten van betrokkenen

2.1 Algemeen

Het hoofdstuk dat de rechten van betrokkenen regelt, vangt aan met een uitgebreid artikel over transparantie en informatie (art. 12 AVG). Hier wordt niet zozeer een nieuw recht geschapen, als wel een nadruk op hetgeen in het hoofdstuk volgt en wordt een informatieplicht geschapen voor ons als verwerker/verwerkingsverantwoordelijke. Wel wordt in dit artikel aangegeven wat de termijnen zijn op verzoeken van betrokkenen, zoals het recht op inzage, rectificatie en het recht op vergetelheid.

2.2 Recht op informatie over verwerkingen die van betrokkene zijn verkregen (art. 13 AVG)

Wanneer wij persoonsgegevens verzamelen voor verwerking, moeten wij daar informatie over verstrekken. Die informatie bestaat uit:

- Wie wij zijn als verwerker/verwerkingsverantwoordelijke en wat onze contactgegevens zijn.
- Indien van toepassing; de (contact)gegevens van onze FG.
- Het doel van de verwerking;
- Wie de gegevens verder ontvangen;
- De bewaartermijn van de gegevens;
- Het wijzen op de rechten van de betrokkene;
- Of de verwerking wettelijk verplicht is, en;
- Of wij nog verder gaan verwerken (denk aan archivering).

Concreet betekent dit dat wij bijvoorbeeld onze ontvangstbevestigingen wat moeten aanpassen, door ofwel al deze informatie daarin op te nemen ofwel door te verwijzen naar het onderdeel van de gemeentelijke site, waar info over privacy is opgenomen.

2.3 Recht op informatie over verwerking van gegevens die niet van betrokkene zijn verkregen (art. 14 AVG)

Ook wanneer wij persoonsgegevens verwerken die niet van de betrokkene zijn verkregen, moeten wij de informatie over die verwerking aan die betrokkene verstrekken. Hierover kan in het algemeen en niet in ieder afzonderlijk geval, informatie worden verstrekt.

2.4 Het recht op inzage (art. 15 AVG)

Ingeval de hiervoor genoemde transparantie niet voldoende is, kan een betrokkene ook vragen om inzage in de verwerkingen. Anders dan in geval van de huidige Wbp, heeft de betrokkene recht op een kopie van de verwerkte persoonsgegevens (art. 15, lid 3 AVG).

2.5 Recht op rectificatie (art. 16 AVG)

Een betrokkene heeft recht op een onverwijld rectificatie van onjuiste persoonsgegevens. Dit recht bestaat overigens al onder de Wbp. Een verzoek daartoe wordt gericht tot de verwerkingsverantwoordelijke (de bestuursorganen).

2.6 Het recht op vergetelheid (art. 17 AVG)

Betrokkene heeft recht op onverwijld wissing van zijn persoonsgegevens, wanneer een van onderstaande voorwaarden van toepassing is (er zijn er meer, maar dit zijn de belangrijkste):

- a. Gegevens zijn niet langer nodig voor de doeleinden waarvoor ze zijn verzameld;
- b. Betrokkene trekt diens toestemming in (niet van toepassing op ons als overheid);
- c. Betrokkene maakt bezwaar tegen de verwerking en er zijn geen hogere, dwingende of gerechtvaardigde gronden voor de verwerking, of;
- d. De gegevens zijn onrechtmatig verwerkt;

Ook hiervoor geldt dat een verzoek gegevens te wissen moet worden ingediend bij de verwerkingsverantwoordelijke. Daarbij komt nog dat wanneer gegevens zijn geopenbaard, op de verwerkingsverantwoordelijke de verplichting rust redelijke maatregelen te nemen om ook die gegevens te wissen. Namen in besluitenlijsten moeten wij dus verwijderen en – wanneer wij dat niet hebben gedaan en ze al op de website staan – wij zullen ten minste Google moeten verzoeken deze te verwijderen uit zoekresultaten (als redelijke maatregel).

2.7 Het recht op beperking van de verwerking (art. 18 AVG)

Een betrokkene heeft ook recht op beperking van de verwerking van zijn persoonsgegevens, wanneer één van de volgende voorwaarden van toepassing is.

- a. Wanneer de juistheid van de gegevens wordt betwist;
- b. Wanneer de verwerking onrechtmatig is, maar betrokkene verzet zich tegen wissing;
- c. Wanneer wij de gegevens niet meer nodig hebben, maar de betrokkene wel in verband met het instellen, onderhouden of uitoefening van een rechtsvordering;
- d. Wanneer de betrokkene bezwaar heeft gemaakt tegen de verwerking.

2.8 Informatieplicht na wissing of rectificatie (art. 19 AVG)

In geval van het wissen, rectificatie of beperking van de verwerking, zijn wij verplicht om derden aan wie wij deze gegevens hebben verstrekt, op de hoogte te brengen van deze handelingen, tenzij dit onmogelijk blijkt of onevenredig veel inspanning vergt.

Overigens zijn wij ook verplicht om – wanneer daarom wordt verzocht – betrokkene een overzicht te geven van deze ontvangers van de persoonsgegevens.

2.9 Recht op overdraagbaarheid van persoonsgegevens (art. 20 AVG)

Het recht op overdraagbaarheid van persoonsgegevens geeft de betrokkene het recht om een kopie te krijgen van de persoonsgegevens die hij aan ons heeft verstrekt. De kopie moet in een gestructureerde, gangbare en machineleesbare vorm worden verstrekt.

Dit recht geldt alleen voor verstrekte gegevens die geautomatiseerd worden verwerkt op grond van toestemming van de betrokkene of de noodzakelijkheid voor de uitoefening van de overeenkomst

2.10 Recht van bezwaar (art. 21 AVG)

Een betrokkene heeft te allen tijde het recht om bezwaar te maken tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens. Dit recht is echter beperkt. Het kan alleen worden ingeroepen tegen verwerkingen die zijn gegrond op ofwel;

- verwerkingen die noodzakelijk zijn in het kader van een taak in het algemeen belang (art. 6, lid 1 aanhef en onder e AVG), ofwel;
- verwerkingen die noodzakelijk zijn ter behartiging van een gerechtvaardigd belang van de verwerker (art. 6, lid 1 aanhef en onder f AVG: deze grond geldt nooit voor ons, als overheid).

Het recht is dus beperkt, maar geldt wel voor verwerkingen in het kader van het algemeen belang. En dat zijn er nogal wat. Niet iedere wet die wij uitvoeren, kent een nadrukkelijke wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens. Niettemin kan worden volgehouden dat wij deze verwerkingen plegen in het kader van het algemeen belang. Bezwaar valt op dit gebied dus te verwachten.

2.11 Geautomatiseerde besluitvorming (art. 22 AVG)

Dit recht is een wat vreemde eend in de bijt. Hier wordt aan betrokkenen het recht gegeven niet aan geautomatiseerde besluitvorming te worden onderworpen, waaraan voor hem rechtgevolgen zijn verbonden. Het gaat hier bij uitstek om volledig geautomatiseerde bulkbesluiten, waaraan niet telkens een medewerker te pas komt. Denk hierbij aan belastingaanslagen. Het artikel sluit echter de werking van het verbod uit wanneer er een lidstatelijke bepaling is, die geautomatiseerde besluitvorming toestaat en die voorziet in passende maatregelen ter bescherming van de belangen van de betrokkenen.

2.12 Tot slot

De AVG geeft – anders dan de huidige Wbp – een grondslag voor het tegengaan van misbruik. In artikel 12, lid 5 van de AVG is vastgelegd dat, wanneer een betrokkene zijn rechten die hem in art. 13 t/m 22 te vaak of zonder grond gebruikt, hem daarvoor kosten in rekening kunnen worden gebracht, of kan worden geweigerd aan die verzoeken gevolg te geven. De Wet Dwangsom is niettemin op dergelijke verzoeken van toepassing, maar de Europese wetgever heeft hier wel een rem ingebouwd. Daarbij moet worden opgemerkt dat de kennelijke ongegronde of buitensporige aard van de verzoeken, door de verwerkingsverantwoordelijke moet worden aangetoond. Nu het hier gaat om een erkend grondrecht, zal dat niet altijd even eenvoudig wezen.